

Oliy ta'lim muassasalari va ularning filiallari, Tibbiyot xodimlarining kasbiy malakasini rivojlantirish markazi, respublika ixtisoslashtirilgan ilmiy-amaliy tibbiyot markazlari, ilmiy-tadqiqot institutlari va klinik ordinatorlarni o'qitish vakolati berilgan xususiy klinikalar klinik ordinaturasiga kirish test sinovlarida **REABILITOLOGIYA** fanidan foydalaniladigan test varianti tafsiloti

1. Test variantining qo'llanish maqsadi:

Reabilitologiya fanidan test topshiriqlari O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim muassasalari va ularning filiallari, Tibbiyot xodimlarining kasbiy malakasini rivojlantirish markazi, respublika ixtisoslashtirilgan ilmiy-amaliy tibbiyot markazlari, ilmiy-tadqiqot institutlariga kirish test sinovlarida oliy ta'limning davlat ta'lim standartlari hamda Reabilitologiya faniga oid o'quv dasturlarida o'zlashtirilishi belgilangan bilim, ko'nikma, malaka talablari asosida talabalarning tayyorgarlik darajasini aniqlab berish uchun mo'ljallangan.

2. Test variantini shakllantirishda asos bo'luvchi me'yoriy hujjatlar:

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Tibbiyot xodimlari malakasini oshirish va ularni qayta tayyorlash tizimini takomillashtirish to'g'risida"gi 2009-yil 18-dekabrda VMQ-319-son qarori bilan tasdiqlangan "Tibbiyot xodimlari malakasini oshirish va ularni qayta tayyorlash tartibi to'g'risida" Nizom;

O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirining "2024/2025 o'quv yilida klinik ordinatura (rezidentura)ga qabul qilish to'g'risida"gi 2024-yil 17-iyuldagi 238-son buyrug'i;

Reabilitologiya faniga oid amaldagi davlat ta'lim standarti va o'quv dasturlari.

3. Reabilitologiya fanidan shakllantiriladigan test variantining tarkibi:

Reabilitologiya fanidan mutaxassislik fani sifatida shakllantiriladigan test varianti talabalarning nazariy bilimlarni o'zlashtirish darajasi bilan birga mantiqiy fikrlashi, masala va topshiriqlarni bajara olish qobiliyati va ta'limning keyingi bosqichiga tayyorgarligini baholaydigan, fanga oid kompetensiyalarni tekshirishga yo'naltirilgan test topshiriqlaridan tarkib topadi. Test topshiriqlarining soni hamda baholash mezonlari O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi va oliy ta'lim muassasalari tomonidan tasdiqlanadi.

4. Test topshiriqlari yordamida tekshiriladigan fan mazmunining tarkibi

Kodi	Tekshiriladigan fan mazmunining tarkibi
1.1	Reabilitatsiya aspektlari. Reabilitatsiyaning turli davrlarida fizik omillarning qo‘llanilish ahamiyati.
1.2	Reabilitatsiya usullari. Fizioterapevtik omillari klassifikatsiyasi. Fizik omillarining ta’sir mexanizmlari. Umumiy qarshi ko‘rsatmalar.
1.3	Og‘rik qoldiruvchi, tinchlantiruvchi va yallig‘lanishga qarshi ta’sir etuvchi fizik omillari.
1.4	Bakteritsid, bakteristatik, trofik va reparativ-regenerativ ta’sir etuvchi fizik omillari.
1.5	Sanator–kurort bosqichi. Tabiiy omillari. Sanator-kurort saralash. O‘zbekiston kurortlari.
1.6	Kardiologiyada reabilitatsiya usullari.
1.7	Pulmonologiyada reabilitatsiya usullari.
1.8	Gastroenterologiya va endokrinologiyada reabilitatsiya usullari. Geriatriyada reabilitatsiya usullarining o‘ziga xosligi.
1.9	Buyrak kasalliklarida reabilitatsiya usullari.
1.10	Markaziy va periferik asab sistemasi kasalliklarida kompleks reabilitatsiya usullari. Asab sistemasi kasalliklari bor bemorlarga individual reabilitatsiya dasturini tuzish (jihatlari, reabilitatsiya davrlari, maqsad va vazifalari, tarkibi). Reabilitatsiyasi kompleksida fizik omillar, xalq tabobati usullari va davolovchi jismoniy tarbiyani qo‘llash. Reabilitatsiya tadbirlarining samaradorligini baholash.
1.11	Tayanch-harakat apparati kasalliklarida reabilitatsiya usullari
1.12	Travmatologiya va jarrohlikda reabilitatsiya usullari.
1.13	Onkologiyada reabilitatsiya usullarini o‘ziga xosligi. Onkologik kasalliklari bor bemorlarga individual reabilitatsiya dasturini tuzish (jixatlari, reabilitatsiya davrlari, maqsad va vazifalari, tarkibi). Reabilitatsiyasi kompleksida fizik omillar, xalq tabobati usullari va davolovchi jismoniy tarbiyani qo‘llash. Reabilitatsiya tadbirlarining samaradorligini baholash
1.14	Pediatriyada reabilitatsiya usullari.

5. Reabilitologiya faniga oid kognitiv ko‘nikma darajasi

1	quyi kognitiv daraja	Shifokor atamalar, asosiy kasalliklar, ularning kechish jarayonlarni bilish; Kasalliklar to‘g‘risida to‘liq fikrga ega bo‘lish hamda tashxislashni o‘rganish
2	yuqori kognitiv daraja	Kasalliklarni bir-biridan farqlay olish; Kasalliklarni davolash chora tadbirlarini to‘g‘ri belgilab olish va o‘tkazish.

6. Reabilitologiya fanidan test topshiriqlari yordamida tekshiriladigan bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalar

Reabilitologiya faniga oid test varianti test topshiruvchilarning nazariy bilimlarini o'zlashtirish darajasini, ularning mantiqiy fikrlashini baholaydigan test topshiriqlaridan iborat. Mazkur test topshiriqlarini shakllantirishda amaldagi davlat ta'lim standartlari, Reabilitologiya fani ta'lim o'quv dasturlarida o'zlashtirilishi belgilab ko'rsatilgan bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalar asos sifatida qaraldi.

Fan	Tekshiriladigan bilim, ko'nikma, malaka va kompetensiyalar		Kodi
Reabilitologiya	Tibbiy - profilaktik faoliyatida	<p>-aholi orasida sog'lom turmush tarzini targ'ibot qilish;</p> <p>-aholi orasida kasalliklar rivojlanishiga sabab bo'luvchi xavf omillarni aniqlash va bartaraf etish;</p> <p>-aholi tibbiy nufuzini oshirish, ratsional ovqatlanish tamoyillari hamda zararli odatlari bartaraf etish borasida zarur chora – tadbirlarni amalga oshirish;</p> <p>-sog'liqni saqlash tizimida birlamchi, ikkilamchi va uchlamchi profilaktika chora-tadbirlarini ishlab chiqish;</p> <p>-aholi orasida keng tarqalgan kasalliklarning oldini olish bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshirish;</p> <p>-tibbiy-profilaktika faoliyatida ilg'or, innovatsion texnologiyalarni joriy etish;</p> <p>-tibbiy-profilaktika faoliyatida an'anaviy tibbiyot usullaridan foydalanish.</p> <p>-bemorning sog'lig'i, jismoniy va ruhiy buzilishining xususiyatini aniqlash uchun bemorni tekshirish.</p> <p>-aholi orasida profilaktika va sog'lom turmush tarzini shakllantirish, sanitariya-gigiyena ma'lumotlari bo'yicha chora-tadbirlar o'tkazish.</p>	1.1.1
	Tezkor va shoshilinch tibbiy yordam faoliyatida	<p>-shoshilinch holatlarni o'z vaqtida aniqlash;</p> <p>-kasalxonagacha bo'lgan tez yordam ko'lamini aniqlash va tibbiy yordam ko'rsatish;</p> <p>-ko'rsatmaga ko'ra zarur mutaxassislariga va kasalxonaga yuborish;</p> <p>-bemorning hayotiga tahdid soladigan holatlarni (ong, nafas olish, puls, teri, ko'z qorachig'i) aniqlash, birinchi tibbiy yordamni talab qiladigan bemorning sog'lig'i holatini baholash;</p> <p>-shoshilinch tibbiy yordam kelguniga qadar bemorning ahvolini kuzatib boorish;</p> <p>-bemorga va uning yaqin qarindoshlariga psixologik yordam ko'rsatish.</p>	1.2.1

	Tashxislash va davolash faoliyatida	<p>-aholi orasida keng tarqalgan kasalliklarni zamonaviy tibbiyot va xalq tabobati usullari orqali tashxislash;</p> <p>-keng tarqalgan kasalliklarni zamonaviy xalq tabobati usullardan foydalangan holda to'g'ri davolash;</p> <p>-bemorlarni ko'rsatmaga ko'ra tor mutaxassislar bilan birgalikda tashxislash va davolash;</p> <p>-o'z faoliyatida dalillarga asoslangan tibbiy standartlaridan foydalanish.</p>	1.3.1
	Reabilitatsiya va dispanser nazorati faoliyatida	<p>-kasalliklar bo'yicha reabilitatsiya chora tadbirlarini o'tkazishga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalarni, muddatlarini to'g'ri aniqlash;</p> <p>-reabilitatsiya majmualarida xalq tabobati usullarni to'liq hajmda amalga oshirish;</p> <p>-bemorlar o'rtasida reabilitatsiya o'tkazishda zamonaviy va xalq tabobati usullardan foydalanish;</p> <p>-dispanser nazorati guruhlarida umumiy amaliyoti shifokori bilan to'g'ri aniqlash va bosqichlarini o'z vaqtida amalga oshirish.</p>	1.4.1
	Ilmiy-tadqiqot va innovasion faoliyatida	<p>-ilmiy-tadqiqotlarni o'tkazish, yangi ilmiy hamda amaliy natijalarni olish, olingan natijalarni tahlil qilish va amaliyotga tadbiiq qilish;</p> <p>-yechilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning konseptual va nazariy modellarini ishlab chiqish.</p>	1.5.1
	Tibbiy-ijtimoiy faoliyatida	oila va alohida aholi guruhlarida o'rtasida inson salomatligiga ta'sir qiluvchi ijtimoiy-gigienik, ijtimoiy-psixologik omillarni aniqlashi va aholining alohida guruhlarida o'rtasida xavf omillarini bartaraf qilish.	1.6.1

7. Foydalanishga tavsiya etilgan adabiyotlar

1. Sobirova G.N. /Reabiiitoiogiya./ O'quv qodanma Toshkent «Poytaxt exculsive» nashriyoti, 2023y 126b.
2. /Реабилитология дарслик / Ш.А. Агзамова, Э.А. Шамансурова; т.: «EFFECT-D», 2021. - 432 б.у.
3. /Физическая и реабилитационная медицина, Национальное руководство/краткое издание под редакцией Г.Н. Пономаренко- М.: Геотар-Медиа -2019.-512с.
4. Braddom's , PHYSICAE MEDICINE AND REHABILITATION, 16 by Elsevier, 595p.
5. Usmanxodjayeva A.A., Adilov Sh.Q., Visogortseva O.N., Sobirova G.N., Sharipov U.A.//DAVOLOVCHI JISMONIY TARBIYA VA AN'ANAVIY GIMNASTIKA USULLARI// darslik// TIBBIYOT NASHRIYOTI MATBAA UYI/ MCHJ, Toshkent-2022-291 b.

6. Usmanxodjayeva A.A., Adilov Sh.Q., Visogortseva O.N.// FOZIOTERAPIYA/ darslik// TIBBIYOT NASHRIYOTI MATBAA UYI/ MCHJ, Toshkent-2022-236 b.
7. Пономаренко Г.М. «Общая физиотерапия»: учебник. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014. —. 360 с
8. «Техника и методика физиотерапевтических процедур» (справочник)/Под ред Боголюбова В.М. - М.: издательство БИНОМ, 2019.-464 с.: ил
9. Боголюбов В.М. Курортология и физиотерапия. Москва. Издательство:Бином, 2020. 408с.

***Izoh:** Mazkur hujjatga aprotatsiya natijalari hamda vakolatli davlat tashkilotlarining tegishli qaror va buyruqlariga asosan qo‘shimcha va o‘zgartirishlar kiritilishi mumkin.